

Zjed. D. bodejo deportirale pozigalce v Youngstownu.

Mostno novice.

Novo vaa clevelandška narodna garda je odšla v Youngstown, kjer so zbruhili silni nemiri.

—Osmi in peti polk narodne garde, ki ima svoj glavni stan v Clevelandu in okolici, sta dobila v petek zvečer ob pol devetih mobilizacijsko potovanje, in ob 11. zvečer sta bila že oba polka pripravljena, da odpotujeta v Youngstown. Možejo so dobili ostre naboje, da jih rabijo proti delavcem. Državni pravnik v Youngstownu se je izrazil, da bo na povelje guvernerja Willisa upeljal preiskavo, kdo je delavce nahujal k nemirnim. Delavski voditelji odklanjajo vsako odgovornost, in dočim se trdi, da so bili krivi nemirni in razbijanju streljajev iz razbijanju streljajev, se sumi, da so delavci v Youngstownu nahujali nemški in avstrijski agenti. Sodnik Barnum od Common Pleas sodnije se je izjavil, da bo začel delovati, da se vse one, ki so delali nemire, prime in odpošlje v stari kraj, ker "delajo sramoto Ameriki". Delavci v Youngstownu so večinom Avstrijci, in jih je kakih 15.000, izmed katerih jih je samo 400 državljanov. Avstrija bi teh 15.000 zelo potrebovala. Zato se je sodnik Barnum obrnil na pravnika Zje. držav, kako se bi te ljudi deportiralo. —Sicer pa kolikor se da dognati, se štrajkarji že sami sramujejo svojega razbijanja, tatvine in požiga. S povešanimi glavami hodijo po mestu. Guverner Willis je upeljal državno preiskavo, kdo je nemire povzročil.

—Poročno dovoljenje so dobili: Anton Kastelic in Alice Težek; Steve Bučić in Ana Matković; Frank Godić in Alojzija Klaus. Bilo srečno!

—Bivšo Knausovo modno trgovino, ki je pozneje prišla v roke Jac. Wahčica, sta pretekli teden kupila rokajka J. Tomlin in Jos. Stampfel. Želimo novim trgovcem obilo uspeha pri podjetju!

—Gosp. Anton Kaušek je oddal polovico svoje trgovine, in sicer oddelek za ženske obleke in sukne, kakor oddelek za moškimi potrebčinami, svojemu bratu August Kaušku. Anton Kaušek obdrži oddelek za manufakturnim blagom.

—Ženske, ki so vodile zlozlasne hiše na Hamilton ave. se polagoma vračajo na svoje stare prostore na Hamilton ave. med E. 6th St. in E. 12th St. Tako je dobila policija sporočilo. Načelnik policije Rowe se je izjavil, da ne ve ničesar o tem. Ko so župana Davisa vprašali, če bo res dovolil, da ženske odpro svoje nekdanje zlozlasne hiše, se je izjavil, da on tega ne bo pustil. Ženske pa pravijo, da so dobile migljaj, da lahko "začno". Chief Rowe je poslal več policistov v dotične oddeleke, da nadzirajo hiše.

—Leta 1883 je umrla na E. 12th St. blizu Superior ave. mlada Debra Mackrel in je zapustila svoj lot "pravomočnemu nasledniku". Do danes se je o njegovem dediču, 75 takih dedičev, ni bilo slišati, da se vsak dobil en del tega lota, da se vsem pravica zgotovi.

—Gostilničarji, v vašem lastnem interesu je, da ne dajete svojim gostom pijačo. Nov odbor državnih licenčnih komisij je jako strogo in temperenčni nikjer ne dovoli več materijala za agi-

tacijo za sušo kot od pijancev. Kakor hitro vidite, da ima kdo dosti, ustavite pijačo. Pijanini dajati pijačo, se pravi polagoma upeljati sušo v našo državo.

—S 1. februarjem stopi v veljavo povišanje plače delavcev pri American Steel & Wire Co., katerih je v Clevelandu kakih 8000, med njimi prav gotovo en tisoč Slovencev. Skupno zvišanje letnih plač vsem skupaj znaša \$700.000 letno. Povprečno se zvišuje plače za 15%. Med 8000 delavci American Steel & Wire Co., jih je 40% neizkušenih, 50 procentov izkušenih in 10% jih dela v uradih.

—Mesarja Jos. Valore in Fr. Caruso, ki sta imela mesnico v nedeljo odprto, sta bila kaznovana vsak z \$25 kazni. —94.000 delavcev se je leta 1915 v državi Ohio ponesrečilo, kakor se je izjavil Mr. F. M. Secrest, tajnik državne varovalnice proti nesrečam. V rešnici pa je to število premajhno, kajti 94.000 slučajev ponesrečenja je bilo samo državni naznanjenih, koliko se je pa delavcev ponesrečilo, o katerih država ni zvedela. To je naravnost ogromna žrtev modernih časov kapitalizma, ker se lahko vzame, da se vsak deseti delavec v državi na leto ponesreči.

—Ako hoče kdo danes potovati v staro domovino, mora pri prošnji za potni list navesti ime ladje, s katero se namerava peljati in naznaniti natančen čas odhoda parnika. Vsak član družine mora imeti poseben potni list, in tri fotografije dotičnega, ki hoče v stari kraj, morajo spremljati prošnjo. V Ameriki rojeni morajo priložiti tudi krstni list.

—Mirovni sodnik Henwick, ki je 3. jan. šele prvič nastopil svoj urad, je imel pretečen petek prvo poroko. Bil je tako očaran od lepote neveste, da jo je poljubil, potem ko jo je poročil, in bil je tako zmešan, da je celo pozabil računati poročno takso.

—Mesto Cleveland ima \$177.000.000 premoženja in \$54.000.000 dolga. Na mestni plačilni listi je 7000 imen.

—V Clevelandu je otvorjena 16. t. m. avtomobilska razstava v kolizeju, na Euclid ave. in E. 13th St. Na razstavi je tudi popolnoma novo moderno motorno kolo, ki je bilo prvič izdelano v Clevelandu.

—Novo tržnico so odprli v soboto na Euclid ave. in E. 46. cesti. Tržnica je najbolj moderna, kar jih je v Clevelandu.

—Učite se angleškega jezika. V večernih šolah dobite prilike dovolj za to.

—Laski kralj bo zaman čakal na rezervista Josipa Saraniti, ki je v petek dospel iz premogovnikov West Virginije v Cleveland, da se poslovijo od svojih prijateljev, predno odpotuje na bojišče. Saraniti je bil takoj pri svojem prihodu v Cleveland prijeto od detektivov na square in obtožen, da je oktobra meseca leta 1914, umoril Angela Pitonija, nakar je pobegnil in se sedaj vrnil, v nadi, da se je vse pozabilo.

—Novo izvoljeni uradniki Slov. Sam. Podp. dr. Vrh Planin: Fr. Bartel, preds.; M. F. Intihar, tajnik; Fr. Mramor, blagajnik. Nadzorniki: Pogorelec; Krašovec in Maloverh.

—Društvo "Vrh Planin" priredi dne 23. febr. v Stanešičevi dvorani lepo domačo zabavo. —Novi odbor Jug. Slov. Sokol je sledeči: preds. M. Lah; podpreds. Hinko Bole; tajnik, L. Adamčič; blag. Fr. Krašovec. Nadzorniki: A. Milavec; Jos. Linger in Karol Lenč.

Iz Youngstowna.

Prvi streljaj v Youngstownu.

Youngstown, 8. jan. Prvi streljaj v Youngstownu, O. so bili oddani od kompanijskih stražnikov tovarne Sheet & Iron Co. čemur je priča več reportev raznih časopisov. V petek zvečer se je mahoma približalo velikanskemu mostu, ki vodi do kompanijske tovarne, kakih 3000 do 4000 ljudi. Na mostu je bilo kakih dvajset kompanijskih stražnikov, oboroženih z revolverji. Vrata, ki zapirajo dohod na most, so bila zaprta. Množica, ki se je navelila na most, je kričala, zasramovala stražnike in metala kamenje. Kompanijski stražniki so kmalu sprevdeli, da pride do nemirov. Kmalu so stražniki zagledali, da nesejo štirje možje velikansko bruno, da razbijejo vrata do mosta z njimi.

Kompanisti streljajo.

V tem trenutku začne streljati eden kompanijskih stražnikov, in za njim vsi ostali. Med pisano množico je bilo mnogo žensk, ki so nosile otroke v naročju. Ob strelju revol- verja se je pričela množica razrivati na vse strani. Ženske so se silovito borile za svoje otroke, katere je množica v silni gnječi grozila pohoditi. Ko so kompanijski stražniki pričeli streljati, so padli tudi izmed množice strelci. Kakih dvajset minut neprestano se je streljalo divje semintja. Videlo se je, da so štrajkarji jako dobro založeni z revolverji, kamenjem in streljivom.

Splošen napad na tovarno.

Kakih deset minut pozneje je streljanje prenehalo. Kmalu potem pa se je množica navelila v silni jezi na most, razdrla vrata in se navelila na tovarno na drugem koncu mosta. Kamenje, skale, velikanska bruna, vse je švigalo po zraku. Pred tovarno se je nahajalo mnogo opeke, katero bi potrebovali za tlakanje ceste. Te opeke so se delavci poslužili za metalno orodje. Kompanijski stražniki so se skrili pred divjo množico med tramovi mesta.

10.000 ljudi v uporu.

Ob tem času, ko so štrajkarji dospeli pred tovarno, je želez Youngstown zvedel za revolucijo, in nad 10.000 ljudi se je zbralo na licu mesta. Ženske so stale na cesti in glasno plakale nad svojimi možmi. Iskale so svoje može, očete, brate, sinove. Deset policistov pred tovarno se je moralo že prvi trenutek umakniti. Kmalu so dospeli na lice mesta ambulance, ki so ranjence odnašale. Do polnoči so našli 3 mrtve, 62 teško ranjenih. Pozneje, ko so dospeli pomožni serži, so zaprli nad dvestot oseb.

Štrajkarji zaigajo.

Ob desetih zvečer policija ne serži niso imeli več kontrole nad divjo množico. Štrajkarji so pričeli požigati. Najprvo so zažgali kompanijski urad pred mostom, potem pa je zletela v zrak mala prodajalnica cigar in tobaka pred mostom. Vse je bilo kmalu v plamenih, in tekmo pol ure je gorelo v šestih blokih. Ognjegasi se sploh niso drznili iz svojih postaj v strahu, da ne bi bili ustreljeni in njih stroji pokvarjeni.

Bolnišnica požgana.

Na hribčku v East Youngstown se nahaja bolnišnica kompanije. Tudi ta bolnišnica je bila požgana. Da niso to storili, bi lahko takoj vsem ranjenjem dali pomoč. Ranjenih je bilo toliko, da jih je en sam zdravnik obvezal petdeset. Og-

njegasi so prišli na pomoč dve uri pozneje, ko je pričelo goret. Narediti niso mogli ničesar, ker so vse hiše v šestih blokih že deloma zgorele.

Oropani salooni.

Ko je množica videla plamen in je bila vsa podivjana od streljanja, se je pričelo ropanje saloonov in trgovin. Župan mesta East Youngstown je ukazal saloone takoj ob pričetku nemirov zapreti, toda množica je udrila v saloone in valila cele sode žganja na ceste. Na cestah so prižgali velikanske ognje in pri teh ognjih so bili v rajali. Nad dvajset trgovin z oblekami je bilo izropanih, nad trideset saloonov izpraznjenih. Mnogo drugih trgovin so demolirali. O kaki policiji sploh ni bilo govora.

Vojaštvo je dospelo.

Kakor hitro je serž Mahoning county sprevdela, da s svojimi pomočniki ne more ničesar proti divranju množice, je brzojavil v Columbus na guvernerja Willisa po pomoč.

Guverner je dobil brzojav ob 11. pomoči in je dal takoj poklicati generalnega adjutanta narodne garde, in po kratkem posvetovanju je bilo sklenjeno odposlati tri regimente milice na lice mesta. Skupaj je sedaj v Youngstownu 2600 vojakov. Množica se je tekmo sobote in nedelje pomirila. Ako se nemiri ponovijo se proglasi obsedno stanje, kar pomeni, da bo civilna oblast odvzeta iz rok civilnih uradnikov in preide v vojaške roke.

Strojne puške v Youngstownu.

Vsak vojak, ki je dospel v Youngstown, je dobil s seboj 500 nabojev za puško, poleg tega je odšla iz Clevelanda tja stotinja strojnih pušk in v Niles se je tej stotnji pridružila še druga stotinja, tako da imajo v Youngstownu šeststaj strojnih pušk, vsaka puška z 1000 strelj. Vrhovni poveljnik narodne garde je general Speaks.

Koliko je škoda?

Mestni župan ceni, da so štrajkarji povzročili mestu in privatnikom za najmanj pol milijon dolarjev škode. Razrušena je banka Hamory in pošta Zjed. držav v East Youngstown. Pošto so divjaki najprvo izropali, potem pa zažgali. Ceni se, da je 6000 delavcev jeklenega trusta na štrajku, in da je radi njih kakih 15.000 drugih oseb zgubilo delo. Delavci so večinoma Slovani. Med siromašnimi delavci v Youngstownu, ki so bili najbrž nahujskani na štrajk in na nemire, so večinoma Slovani. Med ranjenimi se berejo sledeča imena: Andrew Zagar, Fr. Rosa; Dave Incar; Kosto Vetić; Jakob Solić; Jurij Gaić; itd. Posebno mnogo je v mestu Youngstown Hrvatov.

Kaj pravijo delavski voditelji?

Youngstown, 9. jan. Največja ameriška delavska organizacija, American Federation of Labor se je izjavila, da ona ni kriva štrajku med delavci v Youngstownu, toda sedaj, ko se štrajk vrši, bo skušala te delavce organizirati. Delavci v mestu so živeli brez vsake organizacije. Thomas H. Fly, narodni organizator delavske organizacije, se je izjavil: "Naša unija ni uprizorila štrajka. Mi sploh ne uprizarjamo štrajkov. Naša naloga je ljudi organizirati." Kompanijski stražniki so začeli prvi streljati. Mi smo takoj ob začetku štrajka govorili ljudem, naj nikar ne pijejo, naj pustijo svoje revolverje in nože doma. Za nemire so odgovorni kompanijski stražniki in znani hojskači, ki so se razdelili med delavstvo. Upam, da

bodejo oblasti naredile kmalu mir.

Položaj delavcev v Youngstownu.

Štrajk delavcev tovarne Republic Iron & Steel Co., se je pričel v pondeljek 3. januarja, ko kompanija ni hotela plačati delavcem zahtevane svote 25 centov na uro, da bi delavci zaslužili \$2,50 na dan. Pač pa je bila kompanija zadovoljna plačati 22 in pol centa na uro. Delavcem iz Republic Iron & Steel Co. so se pridružili delavci Youngstown Sheet & Iron Co., ki so stavili enake zahteve na kompanijo. Štrajkarji so zaštrajali kompanijske tovarne, da pregovorijo ostale delavce, ki niso hoteli sprva na štrajk, da se jim pridružijo. 300 oseb se je zbralo pred tovarno. Kompanijski stražniki pred tovarno so pričeli streljati, in množica je podivjala. Iz tega je nastala vsa revolucija, prelitje krvi in toliko škode.

Požigalci deportirani.

Youngstown, O., 10. jan. Stotine delavcev, ki so se udeležili nemirov, pobojev in požigov pretečeni petek in soboto, bo odposlanih nazaj v Avstrijo, kjer se jim bo dala prilika, da se bore in koljejo v strelnih jarkih za cesarja, kateremu kdaj mnogoletnemu bivanju v Ameriki, niso odpovedali pokorščine. Sodnik Common Pleas sodnije, Barnum, je začel z obravnavo na sodnji, da se izžene iz Amerike vse požigalce in pobijalce za kazen, ker so priredili barbarske nemire v mestu. Sodnik Barnum se je obrnil na zvezelega examinerja Stitzerja v Pittsburgu, ki se je takoj obrnil po podatke v Washington. Zjed. države imajo popolno pravico pregneti take ljudi iz dežele v njih staro domovino.

Še ena posledica nemirov.

Druga posledica silnih nemirov in pobojev v Youngstownu bo — volitev za sušo pri letošnjih volitvah. Stranka stihni se je odbčila, da letos ne bo uprizorila volitev za sušo, toda dogodki v Youngstownu so pokazali, da je le pijača ljudi tako razgrela, da so začeli pobijati in požigati, in na te poboje in požige bodejo kazali temperenčni fanatiki, da upeljejo sušo v državi Ohio.

Izjava sodnika.

Sodnik Barnum se je izjavil: Med vsemi, ki smo jih prijeli radi požiga, cestnega ropa in pobojev ni niti enega ameriškega državljanja. Vsi so večinoma podložniki avstrijskega cesarja. Ako žele ti ljudje streljati, jim bomo dali priliko, da streljajo v Evropi v strelnih jarkih na sovražnike cesarja, ne pa na ameriške državljane v tej deželi. Izmed deset tisoč Avstrijcev v East Youngstownu jih je komaj 400 državljanov. V Avstriji jim bodo dali priliko, da nadaljujejo delo, ki so ga tu pričeli.

VOLKOVI V DALMACIJI.

Kakor se poroča iz Drniša, so volkovi v tamkajšnji okolici v zadnjih dveh dneh raztrgali 85 ovac.

Iz Barberton, Ohio.

Novo izvoljeni odbor dr. sv. Martina št. 44. JSK za leto 1916 je sledeči: Preds. Louis Baian; podpreds. John Dormiš I. tajnik, Math Kramar; II. tajnik, Louis Zarc; blagajnik, Fr. Škerl; zastavonoša J. Zupec. Nadzorniki: Fr. Močilnikar; M. Zakrajšek; in R. Puželj. Bolniški nadzorniki: Fr. Debevec; Silvester Lavrič; Martin Zagar; John Skubelj in John Cimperman.

Novice iz bojišča.

Nemci zmagovalci v Vogezih.

London, 10. jan. Nemci so dobili precejšno zmago nad Francozi v Vogezih. Nemci so odvzeli Francozom zadnje strelne jarko na gori Hartmans-Weilerkopf, katero goro so Francozi z velikimi žrtvami odvzeli (Nemcem 21. dec. Gora Hartmans-Weilerkopf, za katero se je prelilo že mnogo krvi tekom vojske, je velikega strateškega pomena za Nemce, ker dominira vso goreno Alzacijo. Poleg tega so Nemci pri tem boju zajeli 20 francoskih častnikov, 1083 alpskih vojakov in petnajst strojnih pušk.

Angleška oklopnica potopljena.

London, 9. jan. Oklopnica King Edward VII. je zadela na mino in se potopila. Admiraliteta ne poroča, kje se je zgodila nesreča. Oklopnica je nosila 16.500 ton, zgrajena je bila leta 1902. Imela je 4 dvajset palčne topove, štiri 9 palčne topove in 12 šest palčnih topov. Na krovu je bilo 777 mož. Mostvo se je rešilo.

Nemški socialisti.

Upravni odbor nemške socialistične stranke je imel v nedeljo, 9. jan. zborovanje, pri katerem se je ostro obsodilo one nemške socialiste, ki so za mir, in zajedno so socialisti odtegnili podporo svojemu organu "Vorwaerts", ki se je potegaj za mir.

Angleži iz Dardanel.

Zadnji angleški vojak se je včeraj umaknil iz Dardanel. Angleži poročajo, da so imeli pri umikanju le enega ranjenega, in da so pustili na Dardanelah le 19 nerabnih topov, katere so poprej uničili.

Nova ruska ofenziva.

London, 9. jan. Rusi so včeraj zopet pričeli z obsežno ofenzivo. uspeh je dosedaj popolnoma še neznan.

Nemci bodejo plačali.

Washington, 9. jan. Nemški poslanik Bernstorff je danes dospel k državnemu tajniku Lansingu in se izjavil, da je nemška vlada pripravljena poravnati vsa škoda, ki so jo imeli Amerikanci, ki so bili na krovu Lusitanije in ki so potonili. Nadalje je nemška vlada še enkrat podala natančno izjavo, da ne bo torpedirala trgovskih parnikov, ne da bi jih poprej posvarila in dala vsem osebam na krovu dovolj časa, da se rešijo.

Rusi v Bukovini.

London, 8. jan. Ruska ofenziva v Bukovini čimdalje huje pritiska na Avstrijce. Dosedaj so Rusi s svojo ofenzivo povzročili, da Nemci niti Avstrijci ne morejo poslati vojaštva na Turško, odkoder bi potem napadli Sueški prekop. Rusko uradno poročilo sicer še ne naznanja, da so Črnovice vzete, toda nemško uradno poročilo se glasi, da je stanje tam kritično, in avstrijsko uradno poročilo pravi, da so Rusi zasedli strelne jarko prve vrste, ki so jih imeli Avstrijci pred Črnovicami.

Rusi imajo velike napore.

Avstrijci so tako izvrstno utrjeni pred Črnovicami, da morejo Rusi le z največjimi napori naprej. Stirindvajset vrst bodoče žice je pred avstrijskimi strelnimi jarki, in vse žice so prepojene z električnim tokom, nalušč napeljeni iz posebej postavljenih električnih postaj. Nadalje imajo Avstrijci mnogo strupenih plinov. Rusi so pripeljali pred Črnovice kakih 400 ogromnih topov, s

katerimi obstreljujejo avstrijske pozicije.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 9. jan. Včeraj so se vršili boji samo ob reki Stry. Na drugih frontah je bilo mirno. Rusi so s silnim naskokom na mesto Czartorysk, to mesto zavzeli. Danes je sovražnik ponovil svoje napade v vzhodni Galiciji. Tu so Rusi zasedli del naših strelnih jarkov.

50.000 Rusov padlo?

Dunajsko poročilo, ki pa ni uradno, našteva, da je v zadnjih dnevih padlo nad 50.000 Rusov v Bukovini in Galiciji, da prihajajo čimdalje večje ruske armade na bojni pozorišče. Večina se vršijo boji mož z možem, vse z bajonetom. Le malo ujetnikov dobi ena kot druga stran.

Zeppelin razrušen.

Amsterdam, 9. jan. Velik nemški Zeppelin, ki je bil pluj južno od Namurja, je bil prijet v zraku od silne nevihte in razdejan. Dva vojaka na krovu sta bila ubita.

Parnik potopljen.

Pariz, 9. jan. Neki velik italijanski parnik je v zalivu San Juan di Medua, ob Albaniji, zadela na mino in se potopil. 200 ljudi na krovu je umrlo. Parnik je nosil skoro 9000 ton teže. Na krovu je bilo 425 Črnogorcev, ki so prišli iz Zjed. držav, da se borijo proti Avstrijcem. Samo 250 teh se je rešilo.

Oborožen parnik v New Yorku.

Washington, 9. jan. Splošno začudenje je vzbudila italijanska predrznom v New Yorku. Sem je dospel namreč italijanski parnik Giuseppe Verdi, ki je imel na krovu dva tri palčne topova. Oblast Zjed. držav je bila takoj obveščena o tem, in tudi avstrijski poslanik si je štel v dolžnost, da se je obrnil na državnega tajnika Lamsinga, da ga vpraša, kaj bo ukrenil v tej zadevi. Ameriški tajnik je odgovoril, da je to ameriška zadeva, in da bo Zjed. država vse prav ukrenile. Ameriška oblast ne bo poprej pustila parnika iz pristanišča, dokler se ne odstranijo topovi.

Angleži dobijo noto.

Washington, 9. jan. Ameriška vlada je poslala Angliji precej ostro noto, v kateri notiča ameriška vlada ostro zahteva od Anglije, da morajo angleške ladije pustiti v miru ameriško pošto, ki je namenjena za nevtralne dežele. Angleži imajo navado, odpirati vse poštne posiljatve.

Grki in zavezniki.

London, 9. jan. Kot poročajo brzojavke iz Aten, je baje grško prebivalstvo nezadovoljno, ker so zavezniki zopet okupirali en grški otok v Egejskem morju, otok Melos. Zavezniki ga potrebujejo za svoje vojaške operacije. Iz pisem, ki so jih dobili Nemci od nekega angleškega polkovnika, katerega so ujele na neki francoski ladiji, se dožene, da so zavezniki nameravali odstaviti grškega kralja radi njegovega nemškega mišljenja.

Avstrijci v Kotoru.

Berolin, 9. jan. Avstrijski zrakoplovi povzročajo mnogo škode v okolici Kotorja, kjer so priredili tudi postajo za ladije, ki napadajo črnogorsko in albansko obrežje. Včeraj so Avstrijci obstreljevali goro Lovčev. Črnogorsko uradno poročilo pravi tudi, da so včeraj Avstrijci zagnali mnogo bomb na Cetinje, glavno mesto Črnogore.

Novo vojaštvo na fronto.

Rim, 9. jan. Italija je poklicala drugo rezervo pod zastavo. Vsega skupaj postavi Italija 400.000 novicev na fronto.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Poravnana številka - 3c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher. LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians (Krainers) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 3. Monday, Jan. 10, 1916.

O SLOVENCIH.

Spisal dr. NIKO ZUPANIČ.

Izmed vseh Slovanskih narodov omenja zgodovina najprvo Slovence v njih alpskih stanoviščih. In kakor so se Slovenci prvi izmed Slovanov pokazali v zgodovini, tako so tudi prvi izgubili svojo politično samostojnost. Kot avant-garda Jugoslovanskega severozapadne fronte, se Slovenci niso mogli ogniti sil in političnim odnošajem Nemcev, Italijanov in Mažarov, in so bili prisiljeni priznati nadoblast nemških cesarjev. Vlada slovenskih zemelj navadno nemški dinasti od IX. stoletja naprej, so bili vazali nemških cesarjev preko srednji in novi vek. In še danes, tike so navdušile tudi že pri, skoro mrtvem slovenskem narodu nemške tiranije, se nahajajo Slovenci pod jarmom Habsburgovcev.

Slovenska zgodovina ni niti markantna niti tolažljiva, ker Slovenci niso mogli svojih potencialnih sil uporabiti po svoji volji za razvoj lastnega, kulturno-političnega organizma. Pa vseeno ima zgodovina Slovencev v svoji močanosti lastno evolucijo in je polna zanimivih dogodkov.

Latrova reformacija je probudila pri Slovencih potrebo pisave v slovenskem jeziku, in tako je v XVI. stoletju nastala slovenska književnost.

Ideje enciklopedista Herdera, francoske revolucije in romantike so navdušile tudi že pri skoro mrtvem slovenskem narodu nekoliko inteligentnih ljudi (Baron Cobj; Vodnik; A. Linhard; F. Zupan, J. Kopita, Cop, Prešeren e. c.) ki so pripravljali in budili nezavedne slovenske kmete od leta 1795 do 1848. Ko je bil avstrijski cesar Franz Joseph prisiljen od revolucije leta 1848 in od poraza pri Solferinu leta 1859, da podeli narodom v avstrijski monarhiji nekaj pravic, so se oglašili tudi zastopniki slovenskega naroda a svojimi narodnimi zahtevami v dunajskem parlamentu. In vsakemu slovenskemu narodnemu delavcu je bila v prvi vrsti pri srcu sreča in blagostanje lastnega naroda, in šele potem je prišla Avstrija. Slovanski narodi Avstrije so se razvijali v dobi ustanovnega vladanja v kulturno-političnem pogledu kot samostojne države in vedno so bili nekako slabo razpoloženi napram Dunaju, ki je ometaval Slovence s svojimi centralističnimi in germanizatoričnimi težnjami. Slovenci zastopniki ustavne vlade so že takoj ob pričetku konstitucije izvajali priznanje slovenskega naroda in njegovo enakopravnost z Nemci in Mažari. Razven v centralni parlament, so Slovenci pošiljali svoje zastopnike tudi v deželne zbornice, kakor v Gradec, Celovec, Gorici, Trstu, Poreču in Ljubljani. V teh deželnih zbornicah so slovenski zastopniki zahtevali, da se proizvede emancipacija od Nemcev v solskem in mladinskem vprašanju. Poleg tega je slovenska narodna politika zahtevala že od leta 1848 naprej, da se združijo vse slovenske provincije v eno nacionalno, administrativno telo (narodna avtonomija) s središčem v Ljubljani, cesar pa Slovenci še do danes niso mogli doseči. Paralelno s političnim napredkom je korakala tudi slovenska kultura. Posebno nepričakovano dobro se je razvila lepa književnost, pa tudi na polju muzike in slikarstva se je pokazal sijajen uspeh.

V dobi več kot tisoč let so Slovenci igrali pasivno ulogo v zgodovini, pa vendar so obdržali kot po višji previdnosti najlepši del svojih nekdanjih lastnosti in značaja, obdržali so Jugoslovanstvo ozadje Tržaškega zaliva. Tako danes Slovenci branijo Nemcem do Adrije in v tem leži evropska znamenitost slovenske zemlje. Kot mrtva straža Jugoslovancev. Slovenci so zadržali nemške osvoboditelje pri njihovem prodiranju k Adriji in s tem so mnogo doprinesli k ravnotežju med evropskimi narodi, in to se mora upoštevati ob času te silne evropske vojne.

Slovenska zgodovina v novejši dobi ni markantna, ker se ni izpopolnjevala v obliki hrupnih političnih dogodkov, pač pa je latentna, notranja, bolj v kulturni meri. Na tem polju je mali slovenski narod prišel precej naprej, in slovenski kmet je najmanj toliko izobražen kot nemški, v moralnem pogledu pa stoji slovenski kmet visoko nad italijanskim. Kultura pa je dala Slovincem veliko število pesnikov, romanopiscev, slikarjev in arhitektov. Mali slovenski narod je rodil največjega jugoslovanskega lirika Franceta Prešerna (1800-1849) in sijajnega novelista Ivana Cankarja (rojen 1875). Na glasu je bila slikarska šola Ažbeta (1905 v Minheim) in Ivana Groharja (1910), posebno znanega po njegovi originalni tehniki slikanja, katerega skoro noben drug Jugoslovčan ni mogel doseči. Na jubilejni izložbi v Rimu (leta 1911) so njegove slike v avstrijski izložbi posebno ugajale. Seveda je naravno, da je bila izložba njegovih slik v avstrijskem paviljonu razstave, silno onečaščenje Groharja, kajti on je iz vse svoje duše ljubil Srbe, in da je Grohar tedaj še živ, tedaj bi gotovo izpostavil svoje veleumetniške stvari poleg Ivana Meštroviča v paviljonu Srbije. Na polju starodavnih izkopanih je dala Slovenija Josipa Plečnika, mogoče največjega arhitekta Slovanstva.

Slovenski narod ima junaške epopeje, kakor jo imajo Hrvati in Srbi; pri Slovencih se bolj goji čista lirski pesem in prav gotovo ima vsaka narodna pesem svoj napev. Zato ni čudno, da so bili med Slovenci komponisti, ki so poznani tudi izven domovine svoje: Jurij Sladkorja (dvorskega kapelmajstra na dvoru Maksimilijana I.) in Jakob Galusa (rojen na Kranjskem 1550.) Ta kontrapunktist se posebno odlikuje v kompoziciji: "Dece homo, quomodo moritur justus", v kateri kompoziciji prekaša Palestrina. Svetovni glas uživa zbirka pesmi Tomaža Kostata (1914), ki je harmoniziral mnogo narodnih napevov koroških Slovencev ali pa v njih duhu nove komponiral. Smešno je povedati, toda omenimo naj, da Nemci tudi tega komponista proglašajo za svojega.

Konečno naj omenim, da so dan Slovenci svetu tudi mnogo učenih ljudi, učenjakov prve vrste: Jurij Vega (1804, slavista J. Kopitar in F. Miklošič, kartograf Kocen, fizik Štefan (bil je slovenski pesnik in rektor dunajske univerze, jurist Kranjc (Kraizn), ki je spisal tako civilno pravdo knjigo, da se Nemci na Dunaju in v Berlinu še danes uče po njej. Naj omenim še,

da je ta učenjak v letih 1850 imel svoja predavanja na graški univerzi v slovenskem jeziku, danes pa nemški burši podijo slovenske dijake iz graške univerze.

Tu ni mesta in ni mogoče naštevati vse, kar so Slovenci naredili na polju kulture in književnosti, ki se pričinja pri njih okoli sredine 16. stolet. Že iz tega, kar smo doslej omenili, se dovolj jasno vidi, da je slovenski narod pokazal dovolj sposobnosti, volje in uspeha, da se pri bodoči likvidaciji Evrope spoštjuje in nagradi za svoje žrtve v borbi z Nemci in Italijani. S svojo kulturo so si zaslužili Slovenci potni list, da se morejo svobodno razvijati na potu kulture in bodočnosti v skupnosti s Srbi in Hrvati.

Bodoča mirovna konferenca, na kateri bodo, če je sreča mila in junaška, zapovedovali Rusi in njih zavezniki, se ne sme pripustiti, da se raztelesi le en sam del slovenske zemlje, kaj šele da bi se cela kaka provincija odstopila Italiji, ali da pripade kakemu ostanku Avstrije. Bog naj čuva Slovence pred tako nesrečo. Če bi Slovenci šteli polna dva milijona, ne bi se smelo ničesar vzeti od njih zemlje, in kako se more jemati od njih sedaj ko štejejo komaj milijon in pol duš. Ako se Slovincem vzame Trst in Goriška, bi Slovenci propadli, ker to bi bila za nje toliko šna zgruba, kakor če bi Francozom odvzeli vse ozemlje do Parisa. Slovenija, brez sinjega morja, bi bila toliko vredna kot razbita dragocena čaša, katere se ne more več uporabiti. Poleg tega pa bi bilo tudi nevarno v bližnji bodočnosti, če bi nam Italijani kojub principu nacionalne ideje vzeli Trst, ker bi se pri Slovencih razvil irendentistični duh, ki bi lahko celo Slovanstvo napeljal v boj proti Italijanom. Trst, če pripade Italijanom, pomeni toliko, kot da dobe Italijani dunajsko darilo.

Slovenci so po naravi svojega jezika in po krvi rojeni bratje Hrvatov in Srbov, in naravno je, da želijo priti v skupnost bodoče države treh plemenov, Srbov, Hrvatov in Slovencev. S tem bo jugoslovanska država dala mogočno garancijo za obstanek Slovencev in obvarovanje pred Nemci, Italijani in Mažari. Kakšne bodo notranje razmere teh treh jugoslovanskih plemen v okvirju nove države, to je stvar modrosti poklicanih faktorjev, voljenih od naroda.

Velika zavedna beseda ruskega carja Nikolaja II. izražena v poznanem manifestu, da bo naša vojska prinesla svobodo vsem slovanskim narodom, je povzročila v srcih vseh slovanskih narodov veliko veselje, pa tudi v srcih Slovencev, in mi živimo v pričrjanju, da se bo ta beseda v vsej svoji čistosti čim prej izpolnila.

Proti-ameriško gibanje Slovencev.

Slovenci, izrazite se, je-li mislite res podpirati potuhnjene sovražnike ameriške republike? (Na rovaš avstrijskega "Nar. Brezvestnika" v Duluthu.)

Neko moralo propalo človeče mora biti, ki vlada, odkar so se bili začeli Rusi umikati iz Karpatov, slovensko tiskanje ob Zgornjem Jezeru na srmo to vsega ameriškega slovenstva; vedno nevsčno štata vse naokoli, s svojim strupenim jezikom išče zajed, kliče na korajžo, kot se to dela na vasovanih v istih Rovtah, kjer je doma surovost, ki misli, da je perjo koček ali porajkelj. Rimski plašč ne izblazi teh rojenih udrihačev! Ampak za avstrijske hlapce je to izvrsten material. Nedvomno se mora gnusiti tak karakter vsakemu ameriškem Slovencu, ki se je dovolj navžil ameriškega duha.

Ta junak sakuskega argumenta vrže sem in tam kako prežvečeno rimsko frazo čez poln "scooner", zatrobi kak "capito", da bolj imponira našim rudokopini: poln ošabnosti in samoljubne tiranije rešuje gnjivi tron habsburških lopovov, krvi pijanih. Da mu je mogoče polniti smetišnico z blagom, kakoršnemu se pripuša brez cenzure pohod preko zaplankanih mejnikov zaslužjene Avstrije, a lahko si misli vsak otrok, da se to vrši pod očesom banhiškega aparata, vsled katerega je moral Dumba iz Amerike. In kako se trudi to revšče (mesto da bi paslo Kristove ovce), kako bi doseglo največ bojevitiga efekta pri svoji avstrijski, ropotarnici. Avstriji je res klanes vsak rokoma, vsak žurnalistični rufijan dobrodošel, znak, da dej mora iti pretež slabo, da se zaletava k takim elementom. Vendar starokrajске semeniške metode bile so vedno priljubljene pri tej državi. Velja načelo: omeči z govnom, vsacega, tudi samo dozdevnega nasprotnika pred glupo maso, ogibaj se stvarnemu argumentu, kadar se podajaš v boj ali ga izzivaš v dvomljive svrhe!

Posebno imena si ta skribe rad prikrajja, preobrača, permutira, dokler ne dajo kakega smešnega lica. Privoščiti si od rojaka g. Marele, ki služi strijca Sama na Filipinih, vseskozi cel imenik njemu nasprotnih značajnih ameriških Slovencev vse do našega g. Pogorečka; vsakega skuša potegniti skozi svoje mrzlopolke neapetne prste! In vendar glejmo njegovo lastno ime samo! Da mu

damo milo za drago, poglejmo, kaj si je za svečeniški nečimerne škrcpal iz svojega slovenskega imena, zabilježenega nota bene celo v rojstnem in krstnem listu, katerega bi moral kot po splošnosti, glasečega se Smolej. V angleščini bi se to grdo izgovarjalo, osobito, če bi to slišali Slovenci, reklo bi se Smolež! Temu je prišel naš jezikoslovni modrijan na pomoč ter popravil starodavne krstne bukve svoje fare v Rovtah ter naklomestil "j" s finim angleškim "y", kakoršnjega ne pozna slovenska abeceda. Poprijel se je fonetike s pomočjo angleškega "y", istega "y", ki je last naroda, katerega sedaj tako sovraži. Prilagodil se je tedaj z imenom narodu, med katerega je prišel jest kruh in mihče bi mu tega ne zameril, če ne bi se vedno zatikal v imena svojih krščanskih drugov in jih ne mrcvaril po svoji smolarnici.

Tedaj Smolež, kot se izgovarja na angleški Smolej, ima edino "job", da zlobno-robato maže nedolžni minnesotski papir z estrajhiš marogami za ameriške Slovence! Laže jim, da jih je 75% takih, ki so brezpogojno žrtve njegove smole. "Tam-tam, pildke, storje, pipe, le vkup, le vkup, pri nas so premije.... bit če, bit če, Estrajh za vse....!" Tako hrešči iz Dulutha. "Tam-tam-tam!"

Samo si predstavite, zavedni rojaki, kako nas smramo ta smoležev smrad, če se precedi čez črno-zolte mejnike med Slovence, (če ga Angleži prej ne pomočejo v morje. Kaj si mislijo mukotrni, v agonijah živeči suznji, ko pride med nje novica, da jih ameriški svobodni Slovenci rinejo brez upa na boljše bodočnost nazaj v zasovraženi jarem avstrijskega trinoštva. Ameriški Slovenci so nas prodali, pravijo! Uči o duši, Smolež, a dušo nima, nima vesti! Črno je njegovo srce, kot je črn njegov plašč, za katerega skriva svoje zlobne namene. Primi Smoleža, v rokah ti ostane plašč! Takih ljudi radi bankerotna Avstrija! Rabi jih doma, nakopala nam jih je na vrat v Ameriko! Ali ne izprevidiš, rojak, kakšna žoga si lopovov in še plačlaš povrhu, kadar se ti prilaskajo in prištopicejo pod krinko Združenih držav. Ampak federalnavlada jih pozna in jih študira. Naša ameriška vlada ne zaupa tem listom tako kot jim zaupaš ti! Tiskajo lepe "glose" na avdroni strani, ampak ne morejo si kaj pod gonjo svojih koman-

dantov, sestantam jim le kaj vgraj!

Kot je Smolež oblasten robančev po jedri strani, tako je po drugi zivjanc. Med gnjusno tvarino osmoljene s svojimi opazkami potresene so vabljive cvebe. Lepe ameriško-patriotične slike! Te naj ne-sejo časopis čez blokado.... Angleži gotovo ne bodoje čitali slovensčine, slike pa kažejo "dobro". Slabihi je tudi teško dobiti dandanes v Ameriki, takih n. pr. ki bi lagale, da je v Avstriji paradiz, ko ve vsako dete, da je tam najstrašnejša grozovlada.

Zaveznikom pravi Smolež "spojenci". Za nje nima nikdar nikake objektivne besede. Ru-se kar sreba v župi, Srbe požira žive, potresene s česnom, Angleže papričica predno jih pogoltno, Francozi in Italijani (pardon, polentariji), pa iz-gonejo v jesihu in olju, po krivolotnem grlu. Tako se godi spojencem pr Smoležu. Aposteljni niso nikdar oznanovali krščanske vere s tako vnmom, s kakorinjo ugobnja Smolež "spojence" po svojih koritih.

O avstro-nemških banditskih "spojencih", katere je spodil strije Sam iz dežele, kot državi nevaren element, o teh "spojentih" pa dosledni Smolež nima nobenega drugega komentartarja nego rahle besede, nikdar pa ne besede ameriškega državljana. V Wilsonovi noti na Avstrijo iznaša na dan smolo, ki je proti Ameriki, ki vzbuja med čitatelji srd na to deželo, t. j. Zjedinjene države, ki so tako krivične milim in dragim gospodom diplomatom iz Evrope! Kakšno stafišče zavzema Smole v pogledu nevtralne trgovine ameriškanke, ki tudi njegve samega živi in mu polni "scooner", o tem bi se dalo mnogo povedati. Smolež je v opoziciji s strijem Samom in navaja naš narod na nevarno polje! Kadar Smolež dohtela v Duluthu, ide drugam, tebe, zalepljene, pa bodo gonili po Ameriki brez zaslužka kot glupega "Austrian". Takrat boš klel smoleža! Smolež pa bo že imel topel "job" kje drugje.

Ida, spojenci, segnanci iz te dežele, oni so v zaščiti Narodne Smoljanšnice, kakko bi sploh mogla drugače v varalo stare domovine.... kjer bi navsezadnje utegnili vsejedno izvedeti, kaj počno tukaj habsburški banditje in kako jim je strije Sam za petami. Na dan z resnice, temt se namreč strašno proti blagoslovljeni naš Smolež.

Neizprosa je draginja kislega zelja v Ljubljani, se poroča. In pa pičli žganci brez ocvirkov. Kakšna uteha gladnim tem ljudem, kadar dobe na upogled usmoljene predale avstrijske pljuvalnice iz Dulutha! — Čuje se iz cenzuriranih starokrajških listov, kako je slavna Francozjezova soldateska, tolikanj občudovana in opevana po Smoležu, katere se toliko bori za prevzišene ideale: klanja srbskih žen in otrok, vojska vseh vojska, ideat "Narodnega Brezvestnika".... povzročila strašne epidemije veneričnih bolezni v Zagrebu....

Sevé, glifha vkup štrihra, tudi v idealih! Ampak le naprej, na bratsko klanje, junaci, ob zvokih "turške muzike", naprej za vero, dom, cesarjal Capito?! Da, Avstrija mila, nima mila, smo čitali!

Nima mila, da bi si oprala svojo sramoto, ki čimdalje bolj prodira v svet. Naj še tako smoli špranje naš Smolež, resnica pride na dan in odnese tudi njegov premišljeni, hinavski zlogolk!

Zakaj je neki prišel v to deželo, ki ima tako strašne fundamentalne hibe, da si jih ne more nikdar dovolj privoščiti. Mari bo nosil drva na sv. Višarje! Mari bi lečil banditje, svoje ideaje, ki so vrgli narod slovenski psom, lečil jih moralne kuge, ki jih je prevzela. — Ne bi li bilo bolje, da bi učil v starem kraju svoje junake, da ne bi pokončevali ljudstva z veneričnimi boleznimi, mesto da maže minnesotski papir z avstrijsko smolo.

Da, smolo, katero ispodlaga pod sedala naših rojakov v Ameriki.

Na slabo ime je prišel Duluth pri vseh količkah zavednih Slovincih v Ameriki! Povsodi se eliši tožbe in zle gredo besede nad tega nevrednega sina slovenske majkel (Njegovo ime ostane gnjusno v ustih slovenskega naroda, in naj je z "j" ali z "y". Capito?! Dokler Avstrija podžiga smoleni kotel, že se gre, kadar ona odjenja, ne ostane družega kot smrad pogorišča.

V vroči se smoli kuhaajo "polentariji", ki bi se drugače pri dostojnem, krščanske ljubezni polnem žurnalistu nazivljali sicer Italijani! In glejte! Rimski papež in sveta stolica so tudi vsi "polentariji". Cesarsko kraljevi Smolež služi škrtati sam največjega polentarija, kar jih je na svetu. O, ironija! — "Poprejšni uredniki," piše "Narodno Smoljšče", bili so nezreli. "Zrelost pomeni pri njem "borba za najplemenitejše socijalne ideje" (njegove besede), kakorinje zastopajo dunajski banditje in krvosesi pod vojnim zakonom, preko gola človeškega mesa, brez parlamenta, brez narodne volje.... na podlagi Dumbovih kronic, pa nam blunijo Ameriko! Jao, jao, slovenski narode!

Sedaj konkurira med seboj kedo se 6 ali 6 časopisov v Ameriki tiskanih v slovenskem jeziku. Merijo se med seboj, kdo bode prekosil svojega druga v zlobi, gadnosti izdajstva naroda svojega, ki mora tudi skozi te vsi, dokler se ne vzdrami in se ne otrese. Skušajo se med seboj, kedo se bode globljeje zajedel v našega trpina in dobil estrajhiš palmo nad vsemi drugimi! So kronce tukaj izza pretečenega poljetja, kronce katere tako nizko stojijo! — Kakor še nikoli: kmalu jih splohi več ne bo!

Rojaki, odpravite si to go-lazen! Pomečite te krpe čez

vrata, in naj vam pradejo tako nedolžno, preoblečeno hišo. Brezobzirno so stori! Pazite na svojo prihodnost! Kdor je ameriški Slovenec, ne sme se družiti s tako družbo, katere tudi cesarsko in kraljevi banditje ne bodo mogli krmiti na večne čase in slavo na vas! Lumparija teh slovenskih potoric je tako velika, da je njeno vzdrževanje celo do do kosti korumpirano Avstriji prevelik problem in na drugi strani premlaovažen, ker sme že itak namenjeni, da pogoltno v stari domovino naravnajo ječem vssenstvu. Na poglameriški državljani slovenske narodnosti! Ne degradirajte se! Ne glejte v osmoljene predale, čeravno se vam jih postmira, izmaknite svojo pomisilam, ki so dvomljive vrednosti v vaši tej novi deželi, kje ste "državljeni". V Avstriji bili ste "podaniki" (subjects) ali podložniki! To vam pove vsi! Ne degradirajte se v avstrijske podanike, pometite nesnago iz vaših misl, ne onečaste dobrega imenja naše slovenske narodnosti — pred ameriško javnostjo. Zvezina vlada pozna vseh mahinacije teh vladnih namočev — izzivačev. Vse njihove fine pretveze! Ne bodite čunja Avstrijakov! Spojujte deželo, katere vas živi! Kajti, za "Avstrije" ne bode v bodoče več dobrega kruha v Ameriki, mogoče sploh ne kruha za nje! Zorijo za kampe!

Slovenci ste povsoli dobro došli, varujte se pa povsol besede "Austrian" kot kuge, kadar iščete "job". Markirani so že v ameriški industriji. Če se utegnijo razmere med Avstrijo in Združenimi državami postriči, čaka vas, ki ste "Austrians", kampa, a one, ki ste Slovenci, delo in svoboda. Glas Slovenskega naroda je ktrave vrednosti za ameriškanke tneša danes, Američani znajo, da Dalje na tretji strani.

Ali kašljate?

Ako kašljate, odpravite vaš kašelj! To lahko storite, ako vzamete

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za pljuča) ob pravem času. Poskusite ga zoper kašelj, prehlad, hripavost, vnetje sapnika, davice ali osovski kašelj. Je namenjen za otroke in za odrasle. Cena 25c in 50c v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

CHARLES ARMBRUSTER

MESNICA PRVE VRSTE

NAJBOLJŠE SVEZE IN PREKAJENO MESO.

6112 ST. CLAIR AVE.

Pravi starokrajški brinjavec
Cena 6 steklenic . . . \$6.50
Cena 12 steklenic . . . \$13.00

Čista slivovka kuhana iz pravih češpelj. Cena 6 steklenic . . . \$6.50
Cena 12 steklenic . . . \$13.00

Imamo najfinejši tropinjevec in drožnik. 1 gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75

Pristna rudača ohioska vina
Galona . . . 50, 55, 60 in 65c

Katavba in Delaware vino 80 in 85c gal.

Vinca posoda ob 5 do 10 gal. velja \$1.00, za 25 gal. posoda \$2.00. Pri večjih naročilih je sod hla plačen. To ceno so samo za na debelo. Naročila naj se priloži denar in nastančni naslov.

The Ohio Brandy Distilling Co.

Prva slovenska družba za prodajo čistih pijač.

6102-04 St. Clair Ave. - Cleveland, O.

Slovenska Dobrodelna Zveza.

(SLOVENIAN MUTUAL BENEFIT ASSN.)

Ustanovljena 13. nov. 1910. v državi Ohio

1892

1914

Sedež: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URADNIKI:

PREDSIEDNIK: JOHN GORNIK, 6105 ST. CLAIR AVENUE.
 PODPREDSIEDNIK: PRIMOZ KOGOJ, 3904 ST. CLAIR AVE.
 TAJNIK: FRANK HODOVERNIK, 1052 EAST 52ND ST.
 BLAGAJNIK: JERNEY KNAUS, 1052 EAST 52ND STREET.
 Vrh. Zdravnik: J. M. SELISKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODBORNIKI:

Frank M. JAKŠIČ, 1203 Norwood Rd. Jos. RUSS, 6713 Bonna ave.
 Frank ZORIC, 5909 Prosser ave. Frank ČERNIČ, 6033 St. Clair ave.
 Anton GRDINA, 6127 St. Clair ave. Ignac SMUK, 1051 Addison Rd.
 Anton OŠTIR, 1158 E. 61st St.

Čula vrhovnega odbora se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu ob 9.30 dopoldne v pisarni vrhovnega urada.
 Pisarna vrhovnega urada 1052 E. 52nd St. drugo nadstropje, sada, Cuyahoga Telefon Princeton 1276 R.
 Vsi dopisi, druge uradne stvari in darovne nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega tajnika.

Zvezno glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Nadaljevanje iz 2. strani.

...Slovinci podjarmljene žrtve avstrijskega absolutizma, in da smo se začeli zanimati za svojo lastno svobodo! Ne omejujte in ne osmoljavajte si tega dobrega imena! Ne zapirajte si vrat sebi in onim rojakom, ki bodo še iskali po vojni krah in tej deželi iz avstrijskega gnojišča, da se prežive!

Pusti sirota Jerica že enkrat to hudo mačeho Avstrijo, buti jo od sebe in objemi strijca Sama, v katerega silni zemlji imaš krah, začitno, vzgojo in bodočnost. Močan je ta strije in dober milijonov tujih, preganjanih ljudi brez doma je dal strehe in blagostanja, Avstrija pa se nikomur!

Se svojih ljudi ni mogla preživeti! — Prižgi si luč v svojih možganih, da se ti posveti venar, kadar bi se imel vesti na smoto, ki ti jo pripravljajo trinogi, morilci tvojih bratov in očetov v stari domovini! Varnost je samo, dokler se jim daš! Zapišuj jih, da jih izpoznaš, kadar jih vržejo v kamps, nevaležne te goste naše velike republike, išči si državljanstva, vsaj prve papirje vzemi! Takoj in se vselej odprideš avstrijski kiki. Bodi Amerikanec in ne bojo se, Amerika te bude ščitila. Oko strijca Sama gleda v vse kote. O tem se še utegneš prepričati. Uči se izvršne angleščine, ponosen bodi pa vsekdar na svojo narodnost, ki je "Slovenska". Pusti evropske trinoge in njihove ameriške kruha in pijane hlapce. Ne daj se jim v roke za nikak denar, zvest bodi svoji novi domovini in pomagaj, da se očisti notranjega nasprotnika in hinavca.

"V. S. Capito"

Zapisnik 22. seje celotnega vrhovnega odbora, katera se je vršila dne 26. decembra, 1915 v pisarni vrh. urada.

Predsednik John Gornik, otvoril se je ob 9.30 dop. posravniki navzočih oborožili se jim zahvali, da so med letom redno k sejmah prihajali in upa, da bodo prihodnje leto še bolj redno in točno.

Čitanje imen odborov: navzoči so vsi, izven J. M. Seliskar, F. M. Jakšič, Anton Grdina in Primož Kogoj, ker slednji je bolan.

Čitanje zapisnika zadnje seje 14. novembra in se sprejme.

Predložil se zadeva glede bolniške podpore za c. 17 Anton Petarič, od društva št. 1, kateri je bil preiskan od vrh. zdravniškega sveta njegove bolnišnice, da se mu podpora ne plača.

Br. tajnik poroča, da c. 1035 Frank Rant, od društva št. 1, mu z dnem 22. novembra 1915 zadelo tudi druga celotna bolniška podpora, omenjeni bolnik na sušici.

C. 447 Ana Kuhar, od društva št. 4, radi njene boleznosti se sporoči društvu sklop seje.

Zadeva glede c. 416 Ruzi Jalovec, od društva št. 4, je rešena, društvu se plača bolniška podpora.

Naravnost stroški za zdravniško preiskavo pred omenjeno članico svota \$8.00 se plačajo iz upravnega sklada.

Br. J. G. in F. H. poročata o Terzi, ki se ni hotela podpisati prošnje za znižanje posravnice, je bila 1. decembra 1915 izobčena iz Zveze in društva.

C. 299 Anton Čadež, od društva št. 14, je na podlagi pravil točka 72 glede suspendacije izgubil \$8.00 bolniške podpore za časa boleznosti. Enako član istega društva c. 313 Frank Klovoec, \$12.00.

Predložil se umrl list c. 957 Ivana Matiček, od društva št. 4, umrl 29. novembra 1915 varok smrti preml rak, zavarovana za \$300.00. Se sklene, da se posmrtnina izplača določenemu dediču. Drugi umrl list od c. 1068 John Schlesinger, od društva št. 3, umrl 6. decembra 1915; varok ubit pri delu v tovarni, zavarovan za \$300.00, ker je dedil v starem kraju in njegova žena v Clevelandu, se počaka, da se dobi odgovor iz starega kraja, ker umrli ni spremljal oporoka, pred smrtjo.

Prešli umrl list od c. 1037 Miko Kolar, od društva št. 1, umrl 15. decembra; varok arčna napaka, zavarovan za \$300.00; se sklene, da se posmrtnina izplača določenemu dediču v oporoki.

Predložil se račun od vrh. zdravniškega sveta za preteklo sumljivih bolnikov v letu 1915 svota \$9.50. Račun se odobri.

Br. tajnik predložil račun za izplačevanje letnih plač vrh. predsedniku, podpredsedniku, vrh. zdravniku, blagajniku in sedmim odborikom v znesku \$387.00. Račun se odobri.

Odborikom, kateri se niso udeležili redno seji, se jim je svota \$18.00 pri letni plači odtegnila.

Nastavljeno novih uradnikov pri krajevnih društvih pod točko 102 ev. pravil se za leto 1916 opusti, društva si naj sama postavijo uradnike na svoja mesta kot po navadi.

Krajevna društva, katere ne plačajo njih assessmentov v smislu točke 121 po preteku 40 dni so suspendirana, tako društvo je nazaj sprejeto takoj, ko plačajo njih assessment.

Br. tajnik poroča, da je naročeno koledarje prejeti in jih razdeliti med krajevna društva, po Clevelandu in razposlati v bližnja mesta in potujočim članom Zveze.

Odbor, kateri je bil 28. novembra 1915 v So. Lorain, Ohio na shodu za ustanovitev novega društva v tamonem naselbinu poroča, da se 10. rojakov priglasilo za pristop k društvu kakor zahtevajo pravila pot točko 87, razdelilo se je med rojake nekaj pravil in koledarjev, ter se misel opustila za nedoločen čas za zopetno agitacijo.

Br. tajnik je pooblaščen, da obišče po novem letu krajevna tajnika, kateri se njemu vidijo sa obiskati, glede književstva.

Iselovalcu amodur kot imenem GDZ se plača sklop odbora seje.

Padel je v zadnjih bojih na Tolminskem v najlepši mladosti dobi 20 let star vrl mladenič V. Geba.

Padel je, dne 20. nov. 1. l. na severnem bojišču orožniški stražmojster Anton Stimec, doma iz Kočevskega okraja na Kamniškem.

Ranjen in vjet. Nadporočnik Franc Korent, uradnik tobačne režije, sin uslužbenca Kranjske hranilnice Jos. Korenta v Ljubljani, je bil celo leto v vojni proti Rusiji, zadnji mesec pa v vojni proti Italijanom, kjer je bil 11. nov. težko ranjen in odpeljan v vjetništvo. Z njim je bilo vjetih še nekaj, mož in njegov sluga Panc, ki ga ni hotelo težko ranjenega samega pustiti. Oče je dobil 27. nov. iz Srbije obvestilo, da se nahaja nadporočnik Korent težko ranjen v bolnici v Korminu. Ranjen je na zgornjem delu noge, vendar je upati, da mu ohranimo nogo.

Le Novoga mesta pišejo: Pred približno enim mesecem se je raznesla govorica, da je avstrijski profesor sedaj črnovojniški nadporočnik Anton Stimec padel na srbskem bojišču. Vse je obžalovalo priljubljenega moža. Pred kratkim pa je došlo njegovi gospej soprotni poročilo, da je prof. Lovše umrl, a da ja vsled prestanih ranjovanj zbolel za vnetjem hrbtne možgane in da leži sedaj v bolni-

Škrlatno se, da naj brata J. K. in F. H. predstavljata vsaki svoje prvo plezanje vrh. urada.

Za planinsko pogodbo za zvezni študij, sta bila imenovana br. J. G. in F. H., za leto 1916, da naredita med Clev. Ameriko in GDZ.

Zaščitnik: seje ob 11.30 dop. Fr. Hodovernik, vrh. taj. in zastopnik

Dr. Richter's Pain-Expeller

za revmatizem, bolelost in otrpelost udov in mišic.

Pravaga dobita v zavoju kot vidite na sliki. Zavrnite vse zavoje, ki nimajo naše Trade Marke.

50c in 50c po lekarnah ali naravnost od nas.

F. A. RICHTER CO.
 74-80 Washington Str., New York, N. Y.

Isče se stanovanje, bolj majhno Približno za \$5 renta. Oglasite se na 1026 E. 66 Pl. spodaj spredaj.

Lepa front soba se da v najem za 1 ali 2 fanta. 1420 E. 53rd St drugo nadstropje. (4)

Sprejete se še dva Slovence v privatno večerno šolo. Vpisajte na 6727 Bonna ave. zgoraj.

Slovensko dekle dobi takoj delo. Vprašajte pri Frank Mramor, 5919 Prosser ave. (4)

Isče se slovenski ali hrvaški brivec, izučen v starem kraju. Plača dobra in po dogovoru. Peter Popov, 2823 Globe ave. Lorain, O. (5)

KUPCIJA MED ROJAKI

Veliko naših rojakov je kupilo že pred več leti stavbišča (lote), na prigravarjanje podkupljenih agentov s tem, da bodo ta stavbišča v par letih več kot trikrat toliko vredna, kolikor so naši rojaki tisti čas za nje plačali. V več slučajih imajo nestrčni ljudje že 10 do 12 let tako kupljeno zemljo. In danes lahko kupite od zapeljanih rojakov za isto ceno, kot so oni sami plačali pred 12 leti. Napaka je ta: Ker naši ljudje preveč radi vrjamejo, kadar jim kdo obljubi kravo za pet grošev. Nekateri izmed teh ljudi potrebujejo sedaj denar, in si ne znajo pomagati. Zatorej vsi taki, naj se oglasijo pri meni, da poskusim njihove lote prodati, ako prodam, jim računam po 5% kot za moje plačilo. Rojaki pa, kateri želite lote kupiti naj se obrnejo do mene, da ostane cela kupcija med rojaki.

JOSEPH ZAJEC,
 1378 E. 49th St. Cleveland, O.
 Tel. Central 6494 R. (14)

VOLNENI SVEDRI:

Vse moške, ženske in otroče svedre iz čiste volne dobite sedaj pri meni po skrajno znižani ceni.

Kupite sedaj in si prihranite denar, ker volna je vsak dan dražja.

Za obilen obisk se vam najtopleje priporočam (11)

BENO B. LEUSTIG
 6424 St. Clair ave.
 blizu Addison ceste.

Čedna front soba se odda v najem za 1 ali 2 fanta. 1386 E. 53 St. (4)

JOS. KALAN,
 6101 ST. CLAIR AVE.

→ Slovenska gostilna ←

Fine pijače za dom. Dobro vino in likerji. Zmerne cene.

Oglasite se pri domačini in bodeš zadovoljni.

CENJENA NEVESTA!

Najtopleje se vam priporočam v nakup vsakovrstnih čisto svežih finih in modernih poročnih oblek, šalov, rokavov, kakor tudi vseh drugih potrebščin, ki spadajo v to vrsto.

Vsaka nevesta ali ženina ima v slučaju poroke precej velikih stroškov, in torej, če si želite svoje stroške zmanjšati in pri kupovanju prihraniti denar, kupite, kar potrebujete za poroko pri meni, ker dobite vse potrebščine po vedno nižji ceni kakor kje drugje.

Na dan poroke pošljem k vam na dom dobro izurjeno spletkalo, ki vam splete lase in opravi za poroko in to čisto brezplačno.

Za obilen obisk se najtopleje priporočam, ker bom tudi vedno gledal na to, da vam točno in pošteno postrežem.

Z spoštovanjem

BENO B. LEUSTIG,
 6424 St. Clair ave blizu Addison Road. (26)

Delo dobi dobro izurjen mesar. Stalno delo, dobra plača za dobrega moža. John Kuhar & Co. 3852 St. Clair ave. (3)

ZADNJA PRILIKA!

Vse ženske in otroče zimске suknje iz najfinejšega blaga, najnovejše mode, vse številke, morajo biti razprodane ne glede na razbo ali dobiček po sledečih cenah:

ŽENSKÉ SUKNJE:
 poprej \$ 7.50, sedaj \$3.25
 poprej \$ 9.50, sedaj \$ 3.95
 poprej \$12.50 do \$15.
 sedaj samo..... \$ 6.95

Vse suknje vredne \$18 do \$25. sedaj samo..... \$11.75

OTROČJE SUKNJICE:
 poprej \$4.00, sedaj \$1.98
 poprej \$ 5.00, sedaj \$2.75

Vse suknjice vred. \$6-\$10, sedaj samo..... \$3.95

Zapomnite si dobro, da blago kupljeno pri meni, je garantirano čisto, sveže in trpežno.

Kupite sedaj, ker lahko dobite dve suknje za ceno ene.

Za obilen obisk se vam najtopleje priporočam. (11)

BENO B. LEUSTIG,
 6424 St. Clair ave.
 blizu Addison ceste.

POZOR!

Dr. Carniola, šotor 1288 K. O. T. M. prireditelj zabavnih večer dne 15. jan. 1916 v John Grdini vrh. dvoran. Pričetek ob 7 zvečer. Zabava se priredi samo za člane omenjenega društva. Vstopnina stane \$1.00. Prosta jed in pijača. Vsak član društva plača \$1.00, naj se udeleži ali ne. (3)

Odbor.

Isče se soba, da si stanovalec lahko notri sam kuhja, če je prav 6 do 7 dolarjev na mesec. Frank Starin, 3847 St. Clair ave. (3)

Front soba se odda v najem za 1 ali 2 fanta. Brez hrane. 5713 Prosser ave. (3)

Dekleta dobijo takoj delo za izdelovanje kril in bluz. Dobra plača, stalno delo. Galvin Bros 1381 W. 6th St. (4)

ZNAMENJE ZDRAVJA.

Najboljši znak izvršnega zdravja je fizična moč, in duševna energija. Kakor hitro ena teh rečij odpove, pronaidejte, da izgubljate tek, imate slabo prebavo, razburljivo spanje, in sploh se spremeni cela vaša temperatura. Kakor hitro to opazite, vam priporočamo, da rabite Trinerjevo ameriško grenko vino. Trinerjevo vino vam čisti kri in draži čistost v prebavljivih organih. Ako trpite na zaprtju, ne bodite brezbržni, kajti naposled imate težke posledice. Rabite Trinerjevo Ameriško grenko vino. Cena \$1.00. Po lekarnah! Jos. Triner, 1333-39 So. Ashland-ave. Chicago, Ill.

Za trdelost vratu priporočamo Trinerjev liniment. Za bolečine v mišicah, vratu, in drugod, vam Trinerjev liniment takoj pomaga. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60 centov.

Delo dobi priletna Slovenka, za delo v šumi, dobra plača, ima lahko tudi enega otroka. 1309 E. 55th St.

Isče se dekla za splošna hišna dela. Stalno delo, plača po dogovoru. 1226 E. 55th St. (5)

National Drug Store!
 Slovenska lekarna.

St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

Pouk v angleščini in ispolnjevanju potovanja. V Clevelandu tudi v privatni učilnici. Denar, ki se štrjuje za samo izobrazbo, je najbolje naložen, in ne vsame ga na križ na vojna. Pišite za pojasnila na SLOV. K. SOLA, 6119 St. Clair ave. (46) CLEVELAND, OHIO.

FINO VINO

vedno dobite pri Jos. Košelu. Belo, niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znano. Po stari navadi Jos. Kozely, 4734 Hamilton ave.

Dekleta! Dekleta!

Naučite se najbolj lahkega in najbolj plačanega dela izmed vseh. Lahko, čisto delo, posebno za ženske. Mi imamo izvedence, ki vas učijo izdelovati cigare v kratkem času, in v tem času, ko se učite, ste plačane. Z malo izkušnjo lahko naredite več denarja kot pri vsakem drugem delu. Prkrite k nam, da se pogovorimo.

American Cigar Co.
 E. 9th St. NWoodland ave. (10)

Delo dobijo takoj dekleta stara 18 let ali več. Dobra, stalna tovarniška služba. Pridite pripravljene na delo. Lake Erie Iron Co. 915 E. 63rd St. severno od St. Clair ave (8)

A. M. KOLAR,
 Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovincem v obilnem obisku. Točna postrežba. Vedno sveže pijače.

OBREŠTI SE ZAČNEJO VSAK DAN VLOŽITE DENAR NA LAKE SHORE BANK

in po pravilih plačamo do dneva, ko potegnemo denar van

4%

St. Clair and 55th St. Prospect and Huron Superior and Addison.

Isče se slovensko dekla za pomoč v kuhinji. Katero vesel, naj pride, imela bo. Prosto stanovanje in hrano, delala bo. Če še lahko naprej svoje delo v tovarni, ker njena pomoč v kuhinji, je potrebna samo zvečer. Vinko pristov, 6114 St. Clair ave. (4)

Isče se služkinja za splošna hišna dela, služba dobra in stalna. Frances Zupancič, 16321 Waterloo Rd. Collinwood. (4)

Vaš doktor ve

In vam pove, da se ni naloge, če ste bolni, da vas ne more zdraviti.

Vsi zdravniški recepti morajo biti v naši lekarni, kjer bodejo odmah nastopili po naši odobritvi. Imamo tudi popolno zalogo sumljivih predmetov, kot so: klobuki, čelice, očala in slinčaste.

Guenthers Sloven. Lekarna,
 Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

ROJAKI, ZNANCI!

Čistim in likam vse moške in ženske obleke. Ako hočete v resnici dobro, ščiščeno obleko, vam rad postrežem. Izvršujem vsakovrstna popravila na oblekah. Pri meni ščiščena in popravljena obleka vam zaleže za novo. Ne mislite za svojo, da se ne izplača. Če je še tako zdelana, jaz vam jo uredim. Dobiček bode imela oboja, jaz skromni zaslužek, vi pa še dobro obleko. Za najmanjšo naročilo vam bom hvaležen.

IGNAC SMUK,
 1051 Addison Rd.

Od pekarije na vogalu Addison in St. Clair prvo poslopje proti Superior. Mon (94)

NEBO

CIGARETTES
 CORK TIP
 10 for 5c.

Pri vseh prodajalcih. Zakaj bi ne kadili najboljših med vsemi čiste, bogate zadovoljive. Irvanredno kajenje, ki je "slavno dobro".

Cash kupon v vsaki škatlji. Shranite jih.

Vredni predmeti za Nebo kupone in prednje dele škatljiče. Prednji deli škatljiče so vredni pol centa v gotovini ali pa štejejo kot celi kuponi za darove.

Zahtevajte seznam daril.

NEBO DEPARTMENT
 38 First Street, Jersey City N. J.

F. Luffard Co. Inc. New York City—Est. 1768.

8-Hour Union Scrap Tobacco

Je delan iz najboljšega duhana za cigare. Samo najboljši tobak se potrebuje. Najboljši tobak za žganje. V vsakem paketu je kupon.

8 HOUR UNION SCRAP Made

Krasna naložitev denarja: moderna hiša za 4. družina, zidana, hiša vedno rentana. Najboljši prostor v Collinwoodu, kjer vrednost raste. Jo morate videti, da jo znate ceniti. Primerna cena. \$5200. Lahka odplačila. Pišite ali oglasite se: P. Jonas, 405 Marion Bldg. 1276 W. 3rd St. Main 4087 (3)

Sprejmeta se dva fanta na stanovanje in hrano. 5360 Homer ave. (4)

Bell Rosedale 3377 W. Cuy. Central 6678 R. Plin in kisik. Uradne ure od 9-12, in od 1-5. Ponedeljek, četrtek in soboto zvečer od 6-8.

Dr. F. L. KENNEDY,
 zobozdravnik

Dretje zob brez bolečin. Delo garantirano. Govori se slovensko in nemško. 5402 Superior ave. vogal 55. ceste. Cleveland, Ohio. (23-46)

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK.

Dr. A. A. Kalbfleisch,
 6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvaško. Točna postrežba. Časopis na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravniški urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvaško.

Uradne ure:
 Od 9:30 do 11:30 dop.
 Od 1:30 do 5:00 pop.
 Od 6:00 do 8:00 zvečer

Telefon urada: East 408 J.
 Telefon stanovanja: Eddy 1856 M.

NEBO

CASH COUPON 10 for 5c

NEBO
 CIGARETTES
 CORK TIP

Brilliant Diamond Ring (Tiffany) setting, in case, 3 1/2 carats, 700 coupons.

Reseda Bag, 55¢ background of white crystal beads, interwoven with gold, steel, green, rose, ruby and purple crystals. Metal head (fringe at bottom, gilt frame and chain). 250 coupons.

Lady's Open-Face Watch, 7-jewel movement, gold dial, in 18-year gold-filled guaranteed case, with genuine cut diamonds in back of case. 100 coupons.

Potem so pa mimo se razgovarjali o predstojajočih pripravah, in dogovorili so se, da odpotuje Hamelin dan po ustanovitvi banke v Marseille in potem v Orient, da ugledni pot v tuji deželji za predstojajoče načrte.

Ze sedaj so se širile novice na pariški borzi, nedoločne govorice so primešale Saccardovo ime iz dna, kjer je bil nekaj časa pozabljen; najprej so tajno šepetali, potem pa vedno glasneje pripovedovali o bližajočem se uspehu tako glasno in razumljivo, da je Saccardova predstava — kakor nekdanj v parku Monceaux se polnila s prosniki.

Tako je prišel k njemu tudi Mazaud, da mu stisne desnico in ga vpraša o dnevnih novicah; potem sprejme še druge mešetarje, med njimi tudi žida Jacoby z grómskim glasom in njegovoga zeta Delarouge. Pri bližini so se tudi kulisirji, zastopani po Nathansonu, kate-rega je sreča vedno višje dvigala. Tudi Massias je prihitel od dneva do dneva, dasi Saccard še ni izdajal nobenih naročil.

Nekega jutra dobi Saccard že ob devetih sobo napolnjeno. In ker se ni imel časa, da bi najel posebne služabnike, ga je njegov edini sluga jako pomankljivo podpiral. Ko odpre vrata svoje delavnice, zahteva Jantrou vhod, toda Saccard je že opazil Sabatinija, na katerega je čakal že dva dni.

"Oprostite, prijatelj," reče in namigne bivšemu profesorju, maj počaka, da sprejme najprej Sabatinija.

"Dragi moj, mi vas potrebujemo. . . . Mi potrebujemo stannatega moža. Odprl vam bom konto in vas vpisal kot kupca naših obveznic, katerega plačate samo z izmišljenimi vplačili. . . . Vidite, govorim z vami kot prijatelj."

Mladi mož ga zre s svojimi lepimi očmi, ki so tako lepo pristojale podolgastemu, zarjavemu obrazu.

"Postava, ljubi mojster, zahteva vplačilo v gotovem denarju. . . . O, nisem omenil tega radi sebe. Vi delate z menoj kot prijatelj, in ponosen sem na to. . . . Storim vse, kar zahtevate."

In nato govori Saccard, da se Sabatiniju priklupi, kako je priklubljen pri Mazaudu, ki je sprejel njegova naročila brez pokritja. Potem omeni dekle Grmaine Coeur, kjer ga je dan poprej videl. Satani ni ugovarjal in se je moral o kočljivih zadevah samo smejeti in reči: "Da! Saljivo je, kako dekleta zalezujejo, kar prepričati ga hočejo, da je njih."

"Mimogrede omenjeno," začne Saccard zopet, "bodemo potrebovali tudi podpise, da pokrijemo posamezne operacije. Ali smem poslati one akte vam ki potrebujejo podpisov?"

"Seveda, ljubi mojster, vse, kar hočete!"

Sabatinij ni omenil niti vprašanja o plači, ker je dobro vedel, da za taka dela se ne da določiti nobena cena. Ko mu Saccard omeni, da dobi en frank za vsak podpis, da ga odškoduje za uporabo časa, se Sabatinij nasmehne in nadaljuje s smehom:

"Upam, mojster, da dobim tudi kaj nasvetov od vas. Tu in tam pridem k vam po nasvete in povelja."

"Pravično!" konča Saccard, ki ga je razumel.

"Torej na svidenje, čuvajte se in ne poizvedujte preveč za skrivnosti žensk."

In ko se Saccard zopet nasmehne, odpusti Sabatinija skozi sranska vrata, ker mi hotel, da bi še enkrat korakal preko gnječe čakalcev v prednji sobi.

Potem pa odpre Saccard zopet prva vrata in pokliče Jantroua noter.

Z enim samim pogledom dožene, da je Jantrou brez sredstev in ves propadel. Na sebi

je imel sukunjo, katere rokavi so bili na komolcih že popolnoma oguljeni.

"V prihodnjih dnevih sem vam itak nameraval pisati," začne Saccard, "ker prav sedaj sestavljam seznam uradnikov in vi stojite v prvi vrsti. Najbrž vas bom uporabil pri emisijskem oddelku."

Jantrou pa zamahne z roko. "Jako ste ljubeznjivi, hvala vam. . . . toda z vami se imam pogovoriti o neki kupčiji."

Sprva ne pove takoj vsega in govori le v okolnosti. Potem pa ga vpraša, koliko je novopodjetje določilo za reklamo nakar Saccard odvrne, da so v ta namen položili v seran precejšno svoto. Njegov načrt pe, da se pridobi vse časopisje za novo podjetje.

"He, mogoče vam je padlo v glavo, da prevzamete mesto časopisnih naznanil za nas? Ni baš neumna ta misel. O tem boveda še govorila."

"Da, pozneje, če želite. . . . Toda kaj bi vi rekli o listu, ki bi bil vaš, izključno vaš, in kateremu bi jaz načeloval? Vsako jutro bi bila za vas rezervirana ena stran: z nekaterimi članki bi vas hvalili, s priprostimi novicami obračali vso pozornost na vas — skratka, neprestano hvalna pesem, ki bi se dvigala nad hektatombami na tleh težkih konkurentov. Ali bi vam to ugajalo?"

"Na vsak način, samo če ni predrago."

"Nikakor ne, cena bi bila pametna."

In konečno imenuje Jantrou dotični list, "Esperance", neki mal listek, ustanovljen pred dvema letoma od gruč katoliških fanatikov, ki so napadali cesarstvo. Finančni uspeh tega lista je bil enak ničli, in vsak teden so krožile novice, da je list prenehal shajati.

Saccard reče z nekakim protestnim glasom:

"Ha, saj ta list nima niti dvatisoč izdaj!"

"Naša stvar bo, da povečamo številno odjemalcev."

"In na drugi strani je stvar nemogoča, ker ta list napada mojega brata; saj se vendar ne morem že naprej spreti s svojim bratom."

Jantrou pa lahko zmigne z rameni:

"Z nikomur se ne sme spreti. Vi veste tako dobro kot jaz, da če ima kak banko svoj časopis, da je vseeno, če dotični list napada ali hvali vladno. Če je list vladni prijazen, tedaj bo banka gotovo spadala k vsem konsorcijem, ki prihajajo od finančnega ministerstva; če pa je list vladni nasproten, tedaj mora minister se ozirati vseeno na banko, ker želi, da bi premagal opozicijo in pridobil list za sebe, in marsikdaj se zgodi, da vlada take liste, ki ji nasprotujejo, še bolj podpira. . . . Torej se vam ni treba brigati radi barve "Esperance". Pridobite si list, to je sila!"

Saccard molči za trenutek. Z ostrim razumom, ki si je namerjal pridobil misel drugega človeka in jo prikrojil svojim potrebam, je hitro naredil svoj načrt.

"Kupil bo "Esperance", naredil bo protivladni politiki konec in položil bo svoj list bratu pod nogo, ki mu bo moral za to biti hvaležen; toda ohranil bo strogo katoliški značaj lista kot nekako neprestano grozljivo, ki naj bi v imenu vere neprestano spominjala vladno na podpora. Če ne bo dežjo ljubeznivi z njim, tedaj bo zakričal imena Rim in Jeruzalem."

"Ali dobimo proste roke?" vpraša.

"Popolnoma proste. Ljudje so siti tega opravila, in list je prišel v roke nekega poželjivega človeka, ki kar hrepeni za denarjem, in ki bi se ga rad otrešel za deset tisoč frankov. Potem pa lahko delamo, kar nočemo."

Še eno minuto premislija Saccard semintja.

"Dobro torej, stvar je reše-

na! Pripeljte človeka k meni. Vi bodete list vodili in skušal bom, da združimo vse reklamno podjetje v vaši osebnosti. Zahtevam izvanredno, silno reklamo — da pozneje, kakor hitro dobitno dovolj sredstev, stroj dobro podkurimo."

In po teh besedah vstane kakor tudi Jantrou, ki skriva svoje veselje, da si je zaslužil kruh pod renomističnim smehom propadlega postopača, ki je naveličan blata pariških ulic.

"Konečno bodem torej zopet v svojem elementu, pri moji ljubljini literaturi!"

"Ne vzemite še nobenih strudnikov," reče Saccard, ko ga spremlja ven. "Stojte, ker sem ravno pri tem, si zapomnite Pavla Jordana, mojega varovanca, o katerem mislim, da ima precej talenta; izvrsten literaričen urednik lahko postane. Pisal mu bom, da vas obišče."

Jantrou se napoti ven pri stranskih vratih.

"He, kako je to ugodno!" reče Jantrou zaupno, "ljudje kar zginejo pri vas. . . . Če pridejo lepe dame, na primer ona, katero sem prej videl v predstobi, baronovka Sandorf. . . ."

Saccardu ni bilo znano, da se muhi baronovka v njegovi predstobi. Ko je sam, stopi nehoti pred ogledalo in si začne uravnjavati lasje, kjer se ni pokazal še noben bel las. Kljub temu pa sam sebi ni dosti lagal; ženske so ga jako malo brigale, odkar je bil zopet zaprosjen s kupčijo. Le neprostovoljna misel ga je še obvladovala, ki gre v Franciji tako daleč, da mož z žensko ne more biti sam, ne da bi veljal za norca, če bi skušal te ženske priboriti za sebe.

Kakor hitro pozove baronovko k sebi, se naredi jako uslužnega.

"Milostiva gospa, ali smem prositi, da se vsedete?"

Še nikdar ni videl baronovke tako čudovito zapeljive, z njenimi rudečimi ustnicami in krasnimi obrvmi in žarečimi očmi. Kaj neki hoče od njega? Presenečen obstoji, ko mu začne razkladati namen svojega obiska.

"Moj Bog, spoštovani gospod, oprostite, ker vas nadlegujem brez koristi za vas. Toda moramo biti včasih postrežljivi eden napram drugemu. . . . Vi ste imeli pred kratkim kuharja, katerega želi moj mož sedaj imeti. Prišla sem torej, da kaj poizvem o tem možu."

Saccard odgovarja z največjo uljudnostjo in ne pusti baronovke izpred oči; kajti zdelo se mu je, da je uganil, da je to samo izgovor; njej je pač malo mar kuhar, in očitvidno je prišla iz katerega drugega vzroka.

In v resnici naredi baronovka kmalu spretno kretnjo ter prične konečno govoriti o skupnem znanju, o markizi de Bohain, ki ji je pripovedoval o Banque Universelle. Res, tako teško je denar varno naložiti in dobiti za denar pravo vrednost.

Konečno začuti Saccard, da bi baronovka rada imela akcije, zajedno s premijo deset procentov, ki je bila dovoljena konsorciju. Še bolje pa Saccard razume, da baronovka neče ničesar plačati, če odpre pri njej konto.

"Jaz imam namreč svoje lastno premoženje, ker moj mož se nikdar za to me briga. To mi povzroča mnogo nadleg, pa tudi kako veselje doživim včasih. . . . Kaj ne, če vidite, da se ženska peča z denarnim kupčijo, in zraven tega še mlada ženska, tedaj jo radi tega niče ne bo grajal. . . . Pri tem sem pa v smrtni nevarnosti, ker nimam prijateljev, ki bi mi svetovali. Sele pri zadnji igri na borzi sem zgubila precejšno svoto, ker nisem imela dobrih nasvetov. . . . O, kmalu vam bo mogoče, da bodete vedeli vse; če bi bili torej tako dobri, če bi hoteli. . . ."

Saccard je bil dovolj naiven, da je menil, da je baronovka prišla, da se mu preda, da bi se potem smela udeležiti njegovoga velikega podjetja in od časa do časa dobiti dobre nasvete iz borze.

"Na vsak način bi mi bilo jako ljubno, milostiva, da polo-

žite vam pred nogo moje skušnje."

In Saccard primačne svoj stol bližje in prime za njeno roko. Ona se pa takoj stregne. "O ne! Tako daleč se ni prišlo z menoj, še vedno je časa dovolj, da si kupim važne brzojavke za tako ceno!" — Za njo je bilo že razmerje z generalnim pravnikom Delcambre silna nadlega, tega suhega in dolgega moža, katerega je morala radi svojega moža uslišati. In v pričo Saccardove predrznosti je nastala lahna ru-dečica na njenem licu, ki se je pa takoj umaknila bledosti.

Baronovka vstane. V njej se je uprl plemeniti rod in vzgoja, tako, da ji je bila denarna kupčija zopet zagrajena.

"Torej, gospod, rekli ste, da ste bili s svojim kuharjem zadovoljni?"

Ves začuden se je tudi Saccard dvignil. Kaj neki je pričakovala? Da jo bo sprejel zastoj kot udeleženko njegove kupčije in ji dajal važna poročila? Konečno — si je govoril — se pa ženskam ne sme zaupati, ker pri kupčiji ne kažejo nikdar poštenosti.

"Jako zadovoljen, ponavljam vam, in le spremenitev gospodarstva me je prisilila, da sem mu odpovedal službo."

Baronovka Sandorf se je komaj sekundo ustavljala, kajti čutila je brez dvoma, kako otročeje in maivno je bilo od nje priti k Saccardu, ne da bi računala s skrajnimi posledicami. Jezna je bila sama nad sebe, ker je vedno mislila, da je pametna žena. Konečno lahko namigne z glavo, nakar jo Saccard odpusti.

Saccard spremlja baronovko do stranskih vrat, ko se slednja od neke zaupne roke mahoma odpro. Bil je Maksime, ki je istega dne obvedoval pri svojem očetu. Stopi vstran in se zajedno prikloni, da spusti baronovko naprej. Ko je bila zunaj se glasno zasmeje.

"Tako se pričneja tvoje podjetje? Ali so predplačila, katera sprejemaš?"

Kljub svoji mladosti pa je imel Maksime zavest izkušnega moža, in oče je razumel njegove besede.

"Ne, gotovo ne, ničesar nisem prejel, kajti, mladič, ravno tako sem ponosen, da sem še vedno star dvajset let, kot menda ti, ki šteješ šestdeset."

V tem trenutku vstopi sluga in naznani, da bi bila grofica Beavillieres rada sprejeta. Saccard se močno začudi, dasi je "plemenito sosedo", kakor jo je imenoval že opazil v zavodu.

Tako jo povelje, da jo spustijo nemudoma pred njega, nato pokliče služabnika še enkrat k sebi in mu naroči, da mora odposlati vse ljudi domov, ker je truden in lačen.

Ko vstopi grofinja, slednja niti ne opazi Maksima, katerega je zakrival visoki vrh naslonjača. Saccard se še bolj začudi, ko opazi, da je grofinja pripeljala svojo hčer Alice s seboj. To je podelilo obisku večjo slovesnost. Jako uljudno pripravil obema stole, da pokaže čimbolj svojo uslužnost.

"Milostiva gospa. . . . izvanredno sem počasten, če bi imel

srečo vam kaj koristiti. . . ."

Jako priprosto prične konečno grofinja razkladati namen svojega obiska.

"Gospod, imela sem pogovor s sosedinjo, gneginjo Orsiedo, in raditega sem vas obiskala. Priznam, da sem se najprej obotavljala, kajti v moji starosti človek teško spreminja svoje nazore, in imela sem naprstanost pred današnjimi stvarmi, katerih ne razumem, velik strah. Konečno sem se dogovorila s svojo hčerko in pregнала ta strah, da zagotovim srečo mojih ljudi."

Tekom nadaljnjega govora pove, da ji je kneginja pripovedovala o ustanovitvi Banque Universelle, ki je seveda v obeh brezbožnih samo kreditni zavod, toda v obeh izbranih ljudi, pa ima ves drugi pomen, ki je dovolj velik, da se pomiri očitane vesti. Sicer mi spregovorila niti imena papeža niti Jeruzalema — kaj takega se ne pove, ampak le občuti v srcu — toda iz vsake njene besede je Saccard dobil vero, da je grofinja prepričana o sijajnem

napredku nove banke.

"Saccard sam se je moral vanemirjanju in tresenju njegove glave čuditi; le v lirčni prenapetosti je dosegel omenjati ime Jeruzalema v stiku z banko; sicer pa ni dosti vrjel temu smešnemu načrtu, ker se mu je zdel v resnici smešen; pač pa je bil pripravljen ta načrt opustiti in se mu sam amestati, kakor hitro bi se leje omenili. Toda ganljiv obisk te bogaboječje ženske, ki je tudi svojo hčer pripeljala s seboj, in ki je dala razumeti, da ji bo sledilo slepo vse francosko katoliško plemstvo, vse to je naredilo na Saccarda nov upljev, to je dajalo praznim sanjam trdno podlago. Torej je res, tu leži utež, s pomočjo katerega lahko obrne svet iz tečajev."

S brzimi mislimi premotri ves položaj in prične govoriti v skrivnostnih besedah o konečnem, triumfalnem pomenu banke.

"Skratka, gospod," nadaljuje grofinja, "odločila sem se k temu koraku, ki se mi je dosegel najglasnejši. Da, nikdar mi ni

pršla misel v glavo, da bi postala denar delovati in pomagati obresti. Toda kaj hočemo? Jaki težko se je otresti naših skatere smo vsezali z materinim mlekom. . . . Tako sem si domišljevala, da bom živela v svojih posestev, od zemljišne vrednosti. Seveda je pa ta zemljiška vrednost. . . ."

Grofinja lahko zaradi, kajti sedaj je prišla do spoznanja svoje revščine.

"Z zemljiško vrednostjo na gre. . . ." nadaljuje. "Nam je v tem oziru jako slabo godilo. Eno samo posestvo nam je še ostalo."

Da ne spravi grofinje v zadrego, začne Saccard govoriti prisrčno in prepričevalno:

Dalje prihodajši.

Kadar iščete svojega prijatelja, sorodnika ali znanca, pa ne veste kje je, pridite k nam ali pišite nam, da denemo v list. Ker je "Clevelandka Amerikana" razširjena po vseh mestih, se bo prijatelj kmalu dobil.

GNJUS PRED HRANO.

Kaj je vzrok, da ste zgubili apetit? Mnogokrat se zgodi, da nam mahoma zgine apetit in da se nam hrana celo studi. Zdi se kot bi narava hotela zmanjšati uživanje hrane, katere ne more prebaviti. Oslabljeni organi za prebavo ne morejo delovati in se branijo sprejeti hrano. Te kaže, da je treba organe pojačati, da opravljajo svoje delo brez truda. Mi želimo priporočiti

Trinerjevo Ameriško Grenko Vino.

To veliko zdravilo bo v prvem mestu očistilo prebavljalne organe in jih pojačalo. Zguba apetita in gnjus pred hrano, bo polagoma zginit in zopet boste imeli

Zdrav apetit, telesno moč in duševno energijo.

Kakor hitro vam manjka ena izmed teh treh potreb življenja, morate rabiti Trinerjevo ameriško grenko vino in posledica vas bo prijetno iznenadila. Rabite ga tudi pri

NEMIR PO JEDI, ZAPRTJE, KISLA ALI GRENKA BRUHANJA, MORSKA BOLEZEN, PLINI, KRČI.

Lahko ste prepričani, da vam prinese Trinerjevo ameriško grenko vino zaželjeno pomoč.

PO LEKARNAH. CENA \$1.00

Jos. Triner,

IZDELOVALEC

1333-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsaka družina bi morala imeti vselaj dobro sredstvo proti kašlju pri roki. Rabite TRINERJEV "COUGH SEDATIVE", kjer ni nobenih strupenih primesti, kakor morfin ali kloroform. Rabite ga pri kašlju, hripavosti, bronhitis bolečinah v grlu in t. d. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

Račun med S. D. Z. in krajevnimi društvi za mesec november 1915. Aesment št. 25.

DOHODKI										STROŠKI			CLANSTVO		
Društvo	Skupni dohodki	Posmrt. aesment	Bolniški aesment	Upravni sklad	Pristopnina	Pl. knjizice	Znaki	Razno	Spreml.	Vrhovni zdravnik	Skupni stroški	Bolniška podpora	Članov	Članic	Skupaj
1	699.34	352.29	285.35	52.20	6.75	2.00			.75		175.00	175.00	350		350
2	72.33	36.28	25.75	7.80	1.50	.50				.50	28.58	28.58	51		51
3	76.34	38.64	30.00	5.70			2.00				45.00	45.00	34		34
4	334.12	180.82	109.25	31.80	5.25	3.00		2.50	1.50		67.14	67.14	212		212
5	82.03	39.13	36.00	6.90							27.00	27.00	43		43
6	49.47	26.97	18.75	3.75							35.00	35.00	25		25
7	100.99	51.09	42.00	7.65					.25				55		55
8	55.08	27.83	22.50	4.50					.25				30	4	34
9	157.65	78.80	65.25	12.60	.75					.25	77.00	77.00	83		83
10	72.14	38.84	27.45	5.85							46.00	46.00	31	6	37
11	152.08	82.08	53.60	13.80	.75	2.50				.25	25.71	25.71	83		83
12	100.26	56.31	36.75	7.20							13.00	13.00	46		46
13	23.20	16.95	4.00	2.25									16		16
14	130.08	61.43	57.75	9.90	.75					.25	50.00	50.00	68		68
16	22.11	13.81	3.00	3.80				2.00					24		24
17	121.57	70.72	42.00	8.10	.75						26.00	26.00	55		55
18	34.21	23.11	9.00	2.10									14		14
Skupaj	\$ 2283.90	\$ 1195.10	\$ 868.40	\$ 185.40	\$ 16.50	\$ 8.00	\$ 2.00	\$ 4.50	\$ 2.75	\$ 1.25	\$ 615.43	\$ 615.43	858	372	1230

F. Hudovernik, vrh. tajnik.